

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Соціально-психологічний факультет
Кафедра психології розвитку та консультування

**ОСОБИСТИСНЕ ЗРОСТАННЯ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник наукових праць
за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(Україна, Житомир, 21 квітня 2020 р.)**

**The 4th International Scientific Online Conference
PERSONAL GROWTH: THEORY AND PRACTICE
Collection of Conference Papers
(Ukraine, Zhytomyr, April 21st, 2020)**

Житомир
Вид-во ЖДУ ім. І.Франка
2020

УДК 159.923.2

О 72

*Рекомендовано до друку вченою радою
Житомирського державного університету ім. Івана Франка
(протокол № 4 від 30 квітня 2020 року)*

Рецензенти:

Ставицький О. О., доктор психологічних наук, професор, професор кафедри суспільних дисциплін Національного університету водного господарства та природокористування

Камінська О. В., доктор психологічних наук, професор кафедри загальної психології та психодіагностики Рівненського державного гуманітарного університету

Тичина І. М., кандидат психологічних наук, доцент, декан соціально-психологічного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка

О 72 Особистісне зростання: теорія і практика: Збірник наукових праць [за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Житомир, 21 квітня 2020 р.)] / Ред. колегія: Л. П. Журавльова, Г. В. Пирог, Т. М. Шапран / М-во освіти і науки України, Житомирський державний університет імені Івана Франка, соц.-псих. факультет. Житомир, Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2020. 280 с.

У збірнику подано наукові праці учасників IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, яка відбулася 21 квітня 2020 року в м. Житомирі на базі Житомирського державного університету імені Івана Франка за ініціативи кафедри психології розвитку та консультування. Збірник адресовано науковцям, фахівцям-практикам, здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними науковими досягненнями, проблемами і перспективами в психології, педагогіці, соціальній роботі, управлінні та ін.

Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за науковий та літературний зміст опублікованих матеріалів несуть їх автори. Думки редакторів можуть не збігатися з позицією авторів.

УДК 159.923.2

©Автори публікацій, 2020

© Кафедра психології розвитку та консультування
Житомирського державного університету імені Івана
Франка, оригінал-макет, 2020

ЗМІСТ

Розділ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	11
Батраченко І., Плошинська А. ПЕРЕФОРМАТУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ КОНСТИТУЮВАННЯ ЖИТТЄВИХ ДОМАГАНЬ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	11
Баліцький А. ПСИХОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ	15
Богатирчук Ж. ТЕОРЕТИКО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ГЕНДЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РЕЛІГІЙНОСТІ	18
Буря Л. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «РЕЛІГІЙНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ»	21
Васьківський О. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ ОДИНИЦІ ПЕРЕДАЧІ КУЛЬТУРИ (МЕМУ) В ІНТЕРЕНЕТ-СЕРЕДОВИЩІ	23
Галицький О. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИВ'ЯЗАНOSTІ В УМОВАХ ШЛЮБНИХ СТОСУНКІВ	25
Дранківська А. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ ІЗ ЗАХИСНИМИ МЕХАНІЗМАМИ	28
Котлова Л., Ютаєва Н. Я-КОНЦЕПЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	31
Мазяр О. СИСТЕМА ДИСОНАНСІВ ОСОБИСТОСТІ	33
Мітіна С. ІНТЕРНЕТ-СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНОСТІ ..	35
Павелків В. ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНТРАКУЛЬТУРНИХ РУХІВ В СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ	39

Пирог В. ОБҐРУНТУВАННЯ ПОПУЛЯРНОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ ТІКТОК СЕРЕД ПОКОЛІННЯ Z	41
Прокудіна В. КРОС-КУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ОБРАЗУ «ЧОЛОВІК» ТА «ЖІНКА» У СВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ	45
Ратошнюк М. ПСИХОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ	48
Рубський В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КВІР-ТЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	51
Субботкіна Н. ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ОРІЄНТАЦІЙ І КОМУНІКАТИВНІ УСТАНОВКИ ОСОБИСТОСТІ	54
Шмиглюк О., Гордійчук О. ЕТНІЧНА ІДЕНТИЧНІСТЬ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ	58
Розділ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ В ОНТОГЕНЕЗІ	60
Bedny I. SOFTWARE USABILITY FOR PEOPLE OF DIFFERENT AGE GROUPS: SYSTEMIC-STRUCTURAL ACTIVITY THEORY APPROACH	60
Rybachenko N. THE INFLUENCE OF AFFILIATION ON HUMAN INTERPERSONAL INTERACTIONS: THEORETICAL ANALYSIS	64
Бондарева Е. ПОНЯТИЯ ЖИЗНЕННОГО ПУТИ И ЖИЗНЕННОЙ ПЕРСПЕКТИВЫ В ИСТОРИЧЕСКОМ АСПЕКТЕ	68
Голова Н. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ СТАРІННЯ НА САМОПОЧУТТЯ ТА САМОПРИЙНЯТТЯ ЛЮДИНИ	72
Гошовська Д. ЕМОЦІЙНА ДЕПРИВАЦІЯ ЯК НЕГАТИВНИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПАТОЛОГІЧНОЇ ОСОБИСТОСТІ	76
Гошовський Я. СПЕЦИФІКА ПСИХОГЕНЕЗИ ДЕПРИВОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ	79

Гуріна Д. ТИПОЛОГІЯ ВНУТРІШНЬООСОБИСТІСНИХ КОНФЛІКТІВ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	83
Гуцуляк О. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ АКЦЕНТУАЦІЙ ХАРАКТЕРУ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	86
Добровольська А. В. ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ	90
Добровольська А. С. ВІКОВА ДИНАМІКА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я В ПЕРІОД ДОРΟΣЛІШАННЯ	93
Журавльова Л., Павленко А. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАЦІЇ В ЮНАЦЬКОМУ ТА ЗРІЛОМУ ДОРΟΣЛОМУ ВІЦІ	98
Котлова Л. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОРАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ В ДИТЯЧОМУ ВІЦІ	103
Лаас М. СТАТЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ЧИННИКІВ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	106
Максимець С., Діляєва К. ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ СТАТЕВОГО ВИХОВАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ	109
Москаленко В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМ КУЛЬТУРИ ЯК ЧИННИКІВ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	112
Назарова О. ОСОБЛИВОСТІ ЕМПАТІЇ ЯК ЧИННИКА ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	115
Шапран Т. РОЛЬ ВНУТРІШНЬООСОБИСТІСНИХ КОНФЛІКТІВ У ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ	118

Розділ 3. ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ТА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ	120
Бодашевська Ю. ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ В РАННЬОМУ ЮНАЦЬКОМУ ВІСІ ..	120
Давиденко А. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ ПІД ЧАС КРИЗИ «СЕРЕДНЬОГО ВІКУ»	124
Ісаєвич С. ПСИХОЛОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГІВ	127
Кашук К. РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ	130
Мірошниченко О. АДАПТАЦІЯ РІЗНИХ ТИПІВ ОСОБИСТОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ЗИМІВНИКІВ ДО УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В АНТАРКТИЦІ	132
Овод Ю. ПЕРЕВАГИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЯК ЗАСОБУ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ	136
Пирог Г. ЕМПАТІЯ І ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ ПСИХОЛОГІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ	139
Радчук Г., Козак О. РОЗВИТОК АСЕРТИВНОСТІ В КОНТЕКСТІ АКТУАЛІЗАЦІЇ ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	142
Самойлюкевич І. ТЕХНОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ НАВЧАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	145
Узбеков А. РОЛЬ ИЗУЧЕНИЯ ДРЕВНИХ ЛИТЕРАТУРНЫХ ПАМЯТНИКОВ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ СТАНОВЛЕНИИ СТУДЕНТА-ФИЛОЛОГА	148
Шикирава Н. ОСОБЛИВОСТІ ЕМПАТІЇ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	150
Шпак М. ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СКЛАДОВА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЯХ	153

Розділ 4. ПСИХОЛОГІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ГРУП РИЗИКУ ТА ЛЮДЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	156
Kim L.	
CHILD WELFARE CHALLENGES IN CONTEMPORARY UZBEKISTAN	156
Vinokurova V.	
PSYCHOLOGICAL SUPPORT FOR HEMODIALYSIS PATIENTS: ONE IN THE FIELD BUT WITHOUT SHIELD	160
Журавльова Л., Кротюк К.	
СМИСЛОЖИТТЄВІ ОРІЄНТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЛИ В ЗОНІ АТО	163
Катрук К.	
СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ЛЮДЬМИ, ЯКІ ЖИВУТЬ З ВІЛ/СНІДОМ	166
Кострікіна Г.	
ОСОБЛИВОСТІ МАТЕРИНЬСЬКОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ	169
Кошелюк В.	
ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСІБ, СХИЛЬНИХ ДО ІГРОМАНІЇ	173
Кравченко О.	
СОЦІАЛЬНА ПОСЛУГА СУПРОВОДУ ПІД ЧАС ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ: МОЖЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ПРАКТИК	176
Мощицька В.	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я В КОНСТРУКТИВНИХ ТА ДЕСТРУКТИВНИХ РОДИНАХ	178
Мужанова Н.	
ДИНАМІКА АДАПТАЦІЙНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПРЕДСТАВНИКІВ НЕФОРМАЛЬНИХ СУБКУЛЬТУР	182
Нікітенко О.	
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ З ВАЖКИМИ РОЗУМОВИМИ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ В УМОВАХ РЕФОРМИ ДЕІНСТИТУЦІАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ	184
Тищенко С.	
ТУРИЗМ ЯК ЗАСІБ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ГРУП РИЗИКУ ТА ЛЮДЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	188
Фльорко В.	
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ "ГАЗЛАЙТИНГУ" В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	192

Шевченко О.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СУЇЦИДІВ УЧАСНИКІВ
ООС / АТО194

**Розділ 5. СОЦІАЛЬНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОСОБИСТІСНОГО
ЗРОСТАННЯ197**

Бабій М.

ТРАНСФОРМАЦІЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У РОДИНАХ ТРУДОВИХ
МІГРАНТІВ197

Безверхня К.

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ В
ПОЗАУРОЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ200

Бортун Б.

КОНСТРУКТИВНА КОНФЛІКТНІСТЬ ОЧИМА СТУДЕНТІВ202

Виноградова В.

ВПЛИВ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА РОЗВИТОК НАУКОВИХ
ЗДІБНОСТЕЙ І. І. МЕЧНИКОВА206

Вірна Ж.

ІНФОРМАЦІЙНІ ПРАВА І СВОБОДА В СТРУКТУРІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ
СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ210

Деньгаєва С.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТНЬОГО
ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ МЕДІАОСВІТИ213

Дубравська Н., Махнюк А.

УМОВИ ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА
ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ217

Кирильчук І.

ДОСЛІДЖЕННЯ СУБ'ЄКТНОСТІ УЧНІВ 4-6 КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ
УЧІННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ221

Котловий С.

МЕДІАЦІЯ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ: ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ226

Кучик Н.

ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙМАННЯ УЧНЯМИ ВЧИТЕЛІВ: ПСИХОЛОГО-
ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ228

Москалюк О.

ОРГАНІЗОВАНІСТЬ СТУДЕНТІВ У КОНТЕКСТІ НОВИХ ПІДХОДІВ ДО
НАВЧАННЯ231

Павлик Н. НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ЯК ФАКТОР ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ ТА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ	234
Свобода В. ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ	237
Фриз І. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ	240
Розділ 6. ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ТА САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	242
Barayeva V. PRACTICAL ASPECTS OF BEHAVIORAL CHANGE DIFFICULTIES IN THE PROCESS OF ADOPTING A HEALTHY LIFESTYLE	242
Karamyan M. PSYCHOSOCIAL RESOURCES OF HEALTH EDUCATION FOR YOUTH	245
Nepomniashchaia E. THE PERSONAL MANDALA IN ART THERAPY PRACTICE	248
Бондарчук В. ОСОБЛИВОСТІ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ ПРЕДСТАВНИКІВ КОНТАКТНИХ ТА НЕКОНТАКТНИХ ВИДІВ СПОРТУ	252
Гречуха І. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ЕМПАТІЇ У ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ІЗ КОПІНГ- СТРАТЕГІЯМИ ЕМОЦІЙНОЇ РЕГУЛЯЦІЇ ЛІТЕРАТУРНО ТВОРЧИХ СТАРШОКЛАСНИКІВ	254
Житнухіна К. АСПЕКТИ ПРОЦЕСУ САМОВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	257
Ілліна О. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ САМОВИХОВАННЯ	259
Лисюк С. СТРУКТУРА КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	261
Малихіна О. ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДИЧНИХ ПРИЙОМІВ КОРЕКЦІЙНО- РОЗВИВАЛЬНОЇ РОБОТИ З ФОРМУВАННЯ САМОПОВАГИ У СТУДЕНТІВ	264

Можаровська Т., Литвинчук А.

ЩАСТЯ І ТРИВОГА ЯК ЕЛЕМЕНТИ КОНЦЕПТУ «ПСИХОЛОГІЧНА
СТАБІЛЬНІСТЬ»267

Полин А.

КАЗКОТЕРАПІЯ ЯК МЕТОД КОРЕКЦІЇ САМООЦІНКИ МОЛОДШИХ
ШКОЛЯРІВ270

Савчук В.

АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ
МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ273

Трунцева В.

ВПЛИВ ІНТЕРАКТИВНИХ ФОРМ ЗАНЯТЬ НА РОЗВИТОК САМООЦІНКИ В
ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ276

Котловий Сергій Анатолійович

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри соціальних технологій

Житомирський державний університет імені Івана Франка

м. Житомир, Україна

МЕДІАЦІЯ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ: ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ

Сфера такої професійної діяльності, як соціальна робота, практично повністю заснована на організації переговорів між фахівцями і клієнтами, між різними соціальними службами та між самими фахівцями, які працюють з комплексними соціальними проблемами і соціальними конфліктами різних рівнів. Очевидно, що вміння ефективно організувати комунікацію і вести переговори є важливим для успішного вирішення професійних завдань, що стоять перед майбутнім фахівцем.

Слід зазначити, що фахівцям соціальної роботи дуже часто доводиться працювати з конфліктами, що виникають між клієнтами або між службами і клієнтом. З огляду на, що переговори між сторонами в конфліктних ситуаціях далеко не завжди закінчуються необхідним угодою, в практиці їх врегулювання з'являється особливий вид переговорів за участю посередника, а саме, медіація.

Важливим аспектом підготовки соціального працівника як медіатора є розуміння того, де і як може застосовуватися медіація і як самому підготувати або організувати медіацію. Практика роботи соціального працівника показує, що медіація як особливий вид переговорів є його основним інструментом в професійній роботі, втім, як і будь-якого фахівця, який працює з людьми в ситуації конфлікту.

Медіація – це переговори, так як вона має на увазі участь «третьої сторони», яка добре володіє ефективними процедурами переговорів і може допомогти людям в процесі конфлікту координувати дії, щоб вони були більш ефективними в процесі переговорів. Процедура медіації – це розвиток моделі переговорного процесу, до якого включено медіатора, що створює нові зміни і динаміку у взаєминах опонентів. Без переговорів не може бути медіації [1].

Процедура медіації має свої принципи [2]:

1) добровільність (кожна з сторін добровільно обирає рішення щодо участі у переговорах і усвідомлює, що рішення може бути досягнуте тільки шляхом співробітництва; можливість добровільного припинення процесу на будь-якому етапі);

2) конфіденційність (усе, що відбувається на медіації не розголошується ні медіатором, ні сторонами. За винятком ситуацій, коли сторони планують завдати шкоди собі чи комусь);

3) щирість намірів щодо вирішення конфлікту;

4) неупередженість посередника (нейтральність, безоціночність – під час процесу медіатор не займає позицію однієї з сторін, не оцінює їх, а в рівній мірі

допомагає обом. Медіатор є нейтральним відносно конфлікту (не «втягується» у суперечку) і, в той же час, щиро прагне допомогти сторонам знайти найкраще для обох рішення);

5) розподіл відповідальності (сторони несуть відповідальність за прийняття рішення та його виконання, медіатор – за дотримання правил та принципів процедури);

6) правомочність сторін;

7) неформальність та гнучкість процедури медіації.

Процес медіації складається з етапів, кожен з яких має свою мету і зміст:

Етап 1. Підготовка до медіації.

Етап 2. Вступна частина медіації (вступне слово медіатора).

Етап 3. Розповіді сторін.

Етап 4. Розв'язання проблеми.

Етап 5. Укладання та підписання угоди [2].

Для успішного проведення медіації необхідно, щоб перехід до наступного етапу відбувався після того, як буде досягнуто всі цілі на попередньому.

Таким чином, медіація – це ефективна технологія роботи соціального працівника з вирішення соціальних конфліктів та суперечок.

Література

1. Котловий С. А. Соціально-педагогічний зміст медіації у конфліктних ситуаціях. *Інноваційна педагогіка*. 2018. № 3. С. 211-214.

2. Юридична енциклопедія / ред. кол. Ю. С. Шемшученко. К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2001. Т. 3. 792 с.